

KVANT

Tidsskrift for Fysik og Astronomi

c/o Niels Bohr Institutet
Universitetsparken 5
DK-2100 København Ø

Hjemmeside : www.kvant.dk
E-mail : kvant@kvant.dk

Udgives af

Astronomisk Selskab,
Dansk Fysisk Selskab,
Dansk Geofysisk Forening,
Selskabet for Naturlærens Udbredelse,

Redaktion

Michael Cramer Andersen (ansv. red.)
Christianshavns Gymnasium
Torsten Freltoft, Sophion Bioscience A/S
Thomas R. N. Jansson (webredaktør)
Mogens Esrom Larsen,
Matematisk Institut, KU
Sven Munk (nyhedsredaktør)
John Rosendal Nielsen (nyhedsredaktør)
Aurehøj Gymnasium
Lone Djernis Olsen (KIF)
Jens Olaf Pepke Pedersen, DTU Space
Finn Berg Rasmussen, Ørsted Lab, KU
Svend E. Rugh

Abonnementspris : 165 kr/år.

Kvant udkommer 4 gange årligt og er medlemsblad for de udgivende selskaber. Henvendelser vedr. abonnement til forretningsfører Lene Körner tlf. 35 32 07 62 (koerner@kvant.dk).

Annoncepriser

1/1 side: 3600 kr, 1/2 side: 2400 kr
1/4 side: 1600 kr.

Priserne er excl. moms og for reproklart materiale i farver. Henvendelser om annoncer til redaktøren, tlf. 22 67 26 42.

Oplag: 2300. Tryk: HCB Tryk ApS, Brønderslev. ISSN 0905-8893

Produktionsplan

Nr. 4-09 udkommer ca. 15. december
Nr. 1-10 udkommer ca. 15. marts
Deadline for mindre bidrag og annoncer er ca. en måned før, længere artikler skal modtages to måneder før.

Indhold:

Istiden sluttede ekstremt hurtigt <i>Dorthe Dahl-Jensen</i>	3
Nordisk fysikermøde i København, 16.-18. juni <i>Johannes Andersen</i>	9
X-shooter instrumentet på VLT <i>Per Kjærgaard Rasmussen</i>	10
Kaffeskvulp – breddeopgave 36 med didaktisk kommentar <i>Jens Højgaard Jensen</i>	16
Foreningsnyt – foredrag i efteråret	17
Stjernehimlen <i>Michael Cramer Andersen</i>	18
Spinkæder som bindeled mellem partikler og strenge <i>Charlotte Fløe Kristjansen</i>	20
KVANT-nyheder <i>Sven Munk og John Rosendal Nielsen</i>	25
Aktuelle bøger <i>Michael Cramer Andersen og Henrik Bang</i>	29
Rejsen til århundredets længste totale solformørkelse i Kina den 22. juli 2009 <i>Janaki Lund Jensen</i>	30
Totale solformørkelser nu og i fremtiden <i>Michael Cramer Andersen</i>	32
En fysikstjerne er slukket – nekrolog over Aage Bohr <i>Lars Henrik Aagaard</i>	35
De første billeder efter servicemission 4 <i>John Rosendal Nielsen</i>	Bagsiden

Billedet på forsiden viser den kinesiske myte om en drage der ligger på lur i Månens knudepunkter, hvor den sluger Solen ved en total solformørkelse. Læs en beretning om århundredets længste solformørkelse inde i bladet og hvordan man forudberegner solformørkelser ved hjælp af *Saros-perioden*, der er relateret til den *drakoniske måned*, som er opkaldt efter dragen.

KVANT udsendes gratis til (fysiklærerne ved) alle landets gymnasier, seminarier og HTX-kurser med velvillig økonomisk støtte fra fysikinstitutterne på Danmarks Tekniske Universitet samt Københavns, Syddansk, Aalborg og Aarhus Universiteter.